

Specialiseringskursus: Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik

Om kurset

uddannelse	Socialvidenskab / Politik / Politik og forvaltning
aktivitetstype	kandidatkursus
Undervisningssprog	Dansk
Tilmelding	Tilmelding sker via stads selvbetjening indenfor annonceret tilmeldingsperiode, som du kan se på Studieadministrationens hjemmeside. Når du tilmelder dig kurset, skal du være opmærksom på, om der er sammenfald i tidspunktet for kursusafholdelse og eksamen med andre kurser, du har valgt. Uddannelsesplanlægningen tager udgangspunkt i, at det er muligt at gennemføre et anbefalet studieforløb uden overlap. Omkring valgfrie elementer og studieplaner som går ud over de anbefalede studieforløb, kan der forekomme overlap, alt efter hvilke kurser du vælger. Ved for få tilmeldte aflyses kurset.
Uddybende beskrivelse	Hvad er kritisk teori? Forholdet mellem samfundsvidenskab og kritik har altid været og er fortsat omstridt. Der er ikke bare uenighed om videnskab skal tage stilling eller udelukkende være beskrivende. Der er tillige uenighed om, hvad der menes med kritisk videnskab. Kurset vil fokusere på en række forskellige teoretiske bud på, hvad kritik og kritisk teori er inden for socialvidenskab og politisk teori. Kurset giver et overblik over og et indblik i klassiske, men navnlig aktuelle teoridannelsers forståelse af og måde at udøve kritik på. Herunder diskuteres det hvad der er kritikkens grundlag eller kilder, dens specifikke genstandsfelter, hvordan kritikken forbindes til en politisk praksis samt hvilke løsningsforslag der angives på kritisable forhold. Kurset demonstrerer spændvidden i, hvad kritik er, og hvad der nærmere menes med kritik. Endvidere vises, at der teorihistorisk kan spores både kontinuitet og diskontinuitet i forståelsen af kritik. Kritik kan alment bestemmes som kunsten at fælde domme over noget (sociale institutioner, normer, politikker, livsformer, viden, kultur mm.) på en begrundet måde. Kritik har i moderne verden stået i oplysningens tjeneste, er blevet forbundet med opposition mod magt og stat, samt har været en drivfjeder for politisk, kulturel, økonomisk og social transformation.
Forventet arbejdsindsats (ECTS-deklaration)	undervisning: 13 af 2 t (26t) Forberedelse: 194 t Eksamen: 50 t
Pensum	Litteratur: I skal anskaffe: Boer, Karin de & Ruth Sonderegger (Eds) (2012): Conceptions of Critique in Modern and Contemporary Philosophy. New York, Palgrave Macmillan. Desforuden findes tekster på Moodle og Rex (download selv). En del af litteraturen skal I selv opsøge. Kursusplan: 1. Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik: Hvad er det? v/ Christel Stormhøj Forelæsningen introducerer til kursets problemstillinger. Der tegnes et kort over kritikkens landskab, der kaster lys over kritikbegrebets idehistorie, slægtskabslinjer mellem klassiske og aktuelle positioner i kritisk samfundstænkning samt samfundskritikkens hovedformer. 2. Marx, den tidlige Frankfurterskole og arven fra Hegel v/Christel Stormhøj Forelæsninger belyser dialektik som immanent kritik. Det er en kritikform, som hverken er rent deskriptiv eller præsriptiv, men som er optaget af interne modsætninger og kriser i symbolske og sociale formationer, og som anskuer kritik som et emancipatorisk anliggende. Marx og i forlængelse af ham, Horkheimer og Adorno, udvikler kritiske teorier, der såvel er kritiske overfor det kapitalistiske samfund som overfor de vidensformer, som bidrager til at skjule undertrykkende og udbytende forhold i produktionsmåderne (ideologikritik). 3. Nietzsche: Genealogi som intervenerende og performativ kritik v/Christel Stormhøj I sin genealogi eftersporer Nietzsche den konfliktuelle herkomst af de moralske vurderingsmåder og idealer, der viser sig i samtiden, og som får os til at anskue moral i et nyt lys. Negativt udfoldes Nietzsche's kritik som en kritisk spørgen til samtidens værdier, der resulterer i nihilisme, konformisme og ligemageri, positivt som en tilslutning til værdier, der bekræfter livet. 4. Weber: socialvidenskab mellem værdirelation og værdineutralitet v/Christel Stormhøj Forelæsningen diskuterer forholdet mellem videnskab og værdier,

som det kommer til udtryk hos Max Weber. Weber skelner mellem samfundsvidenskabens værdirelation og dens værdineutralitet. Weber ser det som videnskabens opgave at bidrage med teknisk-instrumentel viden og at informere om de midler, der kan anvendes til virkeliggørelse af de mål, som samfundet på et bestemt tidspunkt stræber efter. Videnskaben skal derimod ikke selv sætte værdi.

5. Foucault: Kritik som filosofisk aktivitet og intervention i 'sandhedens politik' v/Christel Stormhøj Forelæsningsen præsenterer Michael Foucault's forståelse af kritik, dens status og grundlag. Centralt står en diskussion af forholdet mellem de historiske grænser for tænkning og væren og mulighederne for refleksion over disse grænser som et etisk-politisk praksis.

1. Boltanski og Thévenot: Den franske pragmatisk sociologi – fra kritisk sociologi til en sociologi om kritik v/Magnus Paulsen Hansen

Med hovedværket *On justification* (2006 [1991]) bygger Boltanski og Thévenot grundstenene til det der i dag betegnes den franske pragmatisk sociologi. Det er først og fremmest en sociologi som udvikles som modsvar til Bourdieus kritikfigur ved at være orienteret mod 'almindelige' menneskers egne kritiske handlinger. I forelæsningsen redegøres for den pragmatisk sociologis opståen og udvikling med særligt fokus på hvad der sker med forskerens egen kritiske position. Hvad er med andre ord det kritiske potentiale i en sociologi om kritik?

1. Laclau: Dekonstruktion, hegemoni og radikalt demokrati v/Allan Dreyer Hansen I forlængelse af Laclau og Mouffes radikaliserende af den marxistiske politik teori, har det været diskuteret om der er et "normativt underskud" i deres hegemoniteori: M.a.o. er hegemoni et "neutralt" begreb der kan appliceres på alle forskellige typer af politiske projekter, eller er det knyttet til en venstrefløjs tradition, og har dermed et "indre" kritisk sigte. For at belyse dette spørgsmål kigger vi nærmere på Derridas dekonstruktion som en radikal konstruktivisme og spørgsmålet om det normative i forlængelse heraf. Mit eget bud er at gentænke (normativ) kritik i termer af intervention.
2. Habermas: kritik, kommunikativ handlen og frigørelse v/Christel Stormhøj Forelæsningsen diskuterer Habermas' kritik, hvis normative fundament er at finde i den kommunikative handlen og hvori potentialet for frigørelse også skal søges. Det er en kritik, som udfoldes som en udpegning af sociale patologier i det moderne samfund.
3. Honneth: Kritik som udpegning af sociale patologier, anerkendelse og frigørelse v/Christel Stormhøj Vi skal se nærmere på Honneths anerkendelsesteori, dens fundament, forståelse af sociale patologier, og hvad der konstituerer frigørelse.
4. Butler: Nyere kritisk køns- og seksualitetsteori mellem normafkræftelse og normbetræffelse v/Christel Stormhøj I en refleksion af normers dobbelthed, deres samtidige eksistensgivende og normaliserende karakter, udfolder Butler en tosidet kritik. Kritikens negative moment består i en kritik af normative forestillinger om køn og seksualitet, der implicerer miskendelse samt 'uvirkeliggørelse' af bestemte kønnede og seksuelle identitetsformationer, og som skaber lidelse. Dens positive moment, dens egen normativitet, er orienteret mod menneskelig skrøbelighed og sigter på at skabe betingelserne for at flere aktører kan få fuld social eksistens og leve 'liveable' liv.
5. Frasers moralbegrundede kritik af uretfærdige samfundstilstande v/Christel Stormhøj I denne forelæsning fremlægges et nutidigt eksempel på en moralfilosofisk begrundet kritik, nemlig Nancy Frasers deontologisk begrundede forsvar for normen om deltagelsesmæssig lighed.
6. Feminisme som kritik v/ Christel Stormhøj Forelæsningsen diskuterer, hvad det betyder, at feministisk samfundsvidenskab forstår sig selv som en kritisk aktivitet. Feministisk samfundsvidenskab bedriver forskellige former for kritik, der kan føres tilbage til forskellige videnskabsfilosofier og socialvidenskabelige teorier, som feministiske teorier er informerede af.
7. Spørgetime v/Christel Stormhøj

Evaluerings- og feedback former

Diskussion af studenterfremlæggelser, spørgsmålsformuleringer og andet arbejde i nedsatte læsegrupper, midtvejs- og slutevaluering

Eksamensadministration

ISE Studieadministration (ise-studieadministration@ruc.dk)

Aktivitetsansvarlig

Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

ECTS

10

Læringsudbytte/bedømmelseskriterier

- Viden baseret på højeste internationale niveau i forhold til et udvalgt område inden for sociale og samfundsanalytiske problemstillinger.

- Dyb indsigt i og kritisk refleksion på et videnskabeligt grundlag over det udvalgte områdes teorier, metoder og praksisser, samt identifikation af centrale videnskabelige problemstillinger inden for området.
- Vurdere, vælge og mestre kursets videnskabelige teorier, metoder og redskaber i forhold til centrale problemstillinger inden for kursets tema.
- Udføre analyser på et videnskabeligt grundlag og forholde sig løsningsorienteret til centrale problemstillinger inden for kursets tema.
- Formidle og diskutere relevante problemstillinger inden for kursets tema i en sproglig form, der er korrekt, klar, fagligt præcis, velstruktureret og velargumenteret.
- Skriftlige og mundtlige formidlingsfærdigheder.
- Anvende og udforme forskellige analyseteknikker og -strategier i forhold til praktisk og teoretisk relevante problemstillinger inden for kursets tema.
- Håndtere en tidsmæssig afgrænset faglig situation og kunne prioritere og strukturere tid og stof.
- Kombinere skriftlige og mundtlige formidlingsformer.
- Refleksion over egen læring og ansvar egen faglige udvikling.

Overordnet indhold

Specialiseringskurserne udbydes i relation til tematikken og overskriften 'Social og samfundsmæssig analyse'.

- Forskningsmæssige og teoretiske præmisser for analyser af socialvidenskabelige, politiske og administrative problemstillinger.
- Fremgangsmåder ved analysen af komplekse videnskabelige problemstillinger på højeste internationale niveau.
- Løsningsorienterede tilgange til centrale aktuelle problemstillinger.

Type

Valgkursus

Undervisnings- og arbejdsform

Kursusforløb tager udgangspunkt i forelæsninger, men vil tillige omfatte andre undervisnings- og arbejdsformer som gruppearbejde, øvelser, studenteroplæg, peer feedback og ekskursioner, såvel som andre praktiske aktiviteter.

Prøveform (p1)

Individuel mundtlig prøve med forberedelse.

Prøven tager sit udgangspunkt i et eller flere spørgsmål.
Den studerende starter prøven med en kort præsentation, hvorefter prøven foregår som en samtale.
Der kan ved prøven spørges ind til hele pensum.

Forberedelsestid inkl. udtrækning: 30 minutter.
Eksaminationstid inkl. votering: 30 minutter.

Tilladte hjælpemidler: Kursusmateriale og egne noter.

Bedømmelse: 7-trinsskala.
Censur: Intern medbedømmer.

Omprøveform (p1)

Samme som ordinær eksamen

Eksamenskode(r)

Eksamenskode(r) : U40630

kursusgange:

Hold: 1

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 10-09-2021 12:15 til
10-09-2021 14:00

forberedelsesnorm ikke valgt

forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt

sted 05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 17-09-2021 12:15 til
17-09-2021 14:00
forberedelsesnorm ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt
sted 05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 24-09-2021 12:15 til
24-09-2021 14:00
sted 06.1-032 - teorirum (65)
Underviser Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 08-10-2021 10:15 til
08-10-2021 12:00
forberedelsesnorm ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt
sted 02.1-095 - kort og sten-salen (60)
Underviser Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 08-10-2021 12:15 til
08-10-2021 14:00
sted 06.1-032 - teorirum (65)
Underviser Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt 15-10-2021 12:15 til
15-10-2021 14:00
forberedelsesnorm ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP ikke valgt
sted 05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser Magnus Paulsen Hansen (mapaha@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	29-10-2021 12:15 til 29-10-2021 14:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser	Allan Dreyer Hansen (adh@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	12-11-2021 12:15 til 12-11-2021 14:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	05.2-032 - teorirum (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	12-11-2021 14:15 til 12-11-2021 16:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	05.2-032 - teorirum (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	19-11-2021 12:15 til 19-11-2021 14:00
sted	05.2-032 - teorirum (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	03-12-2021 12:15 til 03-12-2021 14:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	03-12-2021 14:15 til 03-12-2021 16:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt
sted	05.1-032 - teorirum 05.1 (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik (PF, POL, SV)

tidspunkt	10-12-2021 12:15 til 10-12-2021 14:00
sted	05.2-032 - teorirum (65)
Underviser	Christel Stormhøj (stormhoj@ruc.dk)

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik - Prøve (PF, POL, SV)

tidspunkt	13-01-2022 08:15 til 14-01-2022 18:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt

Socialvidenskabelig og politisk teori som samfundskritik - Omprøve (PF, POL, SV)

tidspunkt	17-02-2022 08:15 til 18-02-2022 18:00
forberedelsesnorm	ikke valgt
forberedelsesnorm D-VIP	ikke valgt